„ASOCIAȚIUNII"
SIBIU

Anul al 61-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.484/939

Nr. 286 Duminică 22 Octombrie 1944
8 Pagini

UNIVERSUL

ABONAMENTE
UNIVERSUL
PROVINCIA
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1300 pe 6 luni
Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA
Lei 800 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITĂȚI
Lei 3500 pe an

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACTIE: 3.30.15

ABONAMENTE
U. LITERAR
6 luni [illegible]
12 luni [illegible]
U. COPIILOR 6 L [illegible]
lei-12 L [illegible]
L [illegible] 12 L 1000.
[illegible] STUDENȚILOR 6 L 600-12
L 1000 lei VESELIA 6 L
360-12 L 600 lei
TR. SUFLET 6 L
320-12 L 600 lei

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

MĂSURILE PENTRU GUVERNAREA
MILITARĂ A GERMANIEI

Am publicat ieri, textul transmis de agenția „Rador", privitor la planurile cartierului general al forțelor expediționare aliate pentru guvernarea militară a Germaniei până la încetarea oricărei rezistențe organizate. Este un document istoric de o înaltă valoare morală.

Pornind dela principiul că popoarele cari cred în justiție și tratament corect, trebuie să fie conduse în acțiunile lor de legea morală, guvernul militar aliat înțelege să păstreze în toate regiunile germane pe care le va ocupa, spiritul echității, fără însă a depăși acea limită pe care o impun gravele răspunderi ale Germaniei și ale partidului hitlerist, vinovați deopotrivă de războiul actual și de toate ororile săvârșite de forțele naziste civile și militare.

Hotărâți să împiedice pe viitor orice posibilitate de reinviere a hitlerismului, guvernul militar aliat va dizolva partidul național-socialist cu toate anexele lui. Orice activitate național-socialistă va fi categoric interzisă. Violarea dispozițiilor prevăzute în legea prin care se dizolvă partidul național-socialist și toate organizațiile, oficiile și instituțiile lui, va fi pedepsită cu pedeapsa capitală. Gauleiterii și toți șefii Gestapo-ului vor fi închiși. Deasemenea vor fi arestați și păziți până la judecarea lor toți cei bănuiți a fi criminali de război. Toți șefii Gestapo-ului vor fi puși pe lista criminalilor de război.

Pentru a se împiedica orice tentativă de înlăturare a probelor, a actelor publice și private sau orice încercare de sabotare sau furtul materialului de război aliat, sau inducerea în eroare a forțelor aliate, se prevede deasemenea pedeapsa capitală pentru toți acei cari se vor face vinovați de asemenea acte.

Odată cu dizolvarea partidului nazist se prevede că se vor putea forma noui partide politice, dar această măsură nu va fi aplicată în cursul perioadei de luptă, ci numai după încetarea ei.

Toate deciziile viitoare ale tribunalelor germane și actele oficiale bazate pe legile naziste vor fi socotite nule și fără valoare. Se vor restabili, „în cel mai scurt timp posibil" tribunalele civile și penale care vor funcționa după legile în vigoare înainte de 1932 când naziștii au venit la putere. Comandamentul suprem aliat își rezervă însă dreptul de a anula orice hotărâre a acestor tribunale, iar judecătorii care le alcătuesc vor trebui să jure că vor aplica justiția în mod corect, fără discriminări, în conformitate cu legile germane și cu cele stabilite de guvernul militar.

Din punct de vedere financiar se prevede că mărcile militare aliate trebuie să fie primite ca mijloc legal pentru toate nevoile din Germania, iar opunerea acceptărei lor ca echivalent pentru alte sume în mărci de aceeași valoare va fi pedepsită. Sunt interzise orice tranzacții în monede străine sau alte bunuri aparținând unor persoane din Germania, inclusiv proprietăți aflate în afara Germaniei, monede sau bare de aur sau argint, oriunde s'ar afla ele, și bancnote străine, conturi în bănci străine sau datorii față de germani, sau plăți făcute de persoane din afara Germaniei pentru sau în contul unei persoane din Germania.

Deciziile guvernului militar aliat, pornite după cum am spus de la principiul echității și al legei morale internaționale, prevăd toate garanțiile de omenie și de dreptate. Ele însă asigură în același timp și toate garanțiile pentru ca răspunderea pe care Germania și partidul hitlerist, de care s'a lăsat condusă, și le-au asumat, să nu rămână nesancționată. Hitlerismul trebuie să dispară și guvernul militar aliat, prin măsurile ce le ia și le va lua, va desăvârși această imperativă operă internațională. Ororile, crimele odioase, jafurile, exterminările groaznice săvârșite mai ales în campania din Uniunea Sovietică, de forțele naziste și ordonate de conducătorii hitleriști vor veni în fața judecății și vinovații direcți sau indirecți își vor căpăta pedeapsa binemeritată și pe care conștiința civilizată a omenirei o așteaptă cu nerăbdare.

Victoria militară va fi astfel completată prin victoria morală care va duce pe criminali în fața justiției și care va face imposibilă a reînoire a unei Germanii hitleriste.

AUDIENȚE LA M. S. REGELE
COMUNICAT Nr. 13

Mareșalul Curții Regale face cunoscut următoarele:

In ziua de 20 Octombrie 1944, Majestatea Sa Regele a primit în audiență de lucru pe d-nii:

Grigore Niculescu-Buzești, ministrul afacerilor străine;

General de corp de armată Aldea Aurel, ministrul afacerilor interne;

Dimitrie D. Negel, ministrul agriculturii și domeniilor și ad-interim la justiție;

General de corp de armată Nicolae Rădescu, șeful Marelui Stat Major;

General de brigadă Dămăceanu Dumitru, subsecretar de stat la ministerul afacerilor interne.

TRUPELE ROMÂNE ȘI SOVIETICE AU TRECUT MUNȚII FĂGETULUI
MARELE STAT MAJOR AL ARMATEI
COMUNICAT
ASUPRA OPERAȚIUNILOR DIN ZIUA DE 20 OCTOMBRIE 1944

Trupele române luptând în strânsă legătură cu cele sovietice, au continuat luptele de desrobire a Transilvaniei, reușind să treacă peste Munții Făget, ultima barieră din fața orașelor de frontieră Satu Mare și Carei.

Au fost ocupate numeroase localități printre care: Sighetul Silvaniei, Corni, Băița, Hodișa, Poiana Codrului, Bârsăul, Fărcașa, Buzești, Lăpușel, Arieșul de Pădure, Baia Mare, Finteașul, Sărmășag, Medisa, Bicău, Borlești, Ardusat.

Avantgărzile noastre în plină înaintare, se găsesc numai la câțiva kilometri de orașele Satu Mare și Carei.

OPERAȚIUNILE DIN ARDEAL ȘI UNGARIA

Și în cursul zilei de 20 Octomvrie, operațiunile militare depe teatrele de luptă din mica fâșie de teren a Ardealului de Nord, stăpânită încă de inamic, ca și pe teritoriul maghiar — au păstrat în genere aceleași caracteristici din ziua precedentă, după care:

— Pe măsură ce culoarul de retragere din Ardealul de Nord al forțelor maghiaro-germane, se micșorează sub presiunea trupelor noastre și aliate spre Careii Mari și Satul Mare — pe aceeași măsură, accentuarea rezistenței inamice se face mai simțită, contraatacurile elementelor de ariergardă — mai dese și în genere sprijinite de blindate;

— La rândul lor, sfărâmând una după alta dârzele rezistențe inamice, favorizate de terenul împădurit și masivul Făget, sdrobind totodată și chiar pe bazele de plecare toate încercările de reacțiune ofensivă a inamicului — pe ploaia generală care a căzut toată ziua și care — pe lângă masivele distrugeri ale inamicului, a făcut din nou impracticabile comunicațiunile — bravele noastre trupe de toate armele, în strânsă cooperare cu forțele aliate ruse, continuă cu vigoare nemicșorată înaintarea în toate sectoarele — debușând dinspre S.-V., Sud și Est în zona Careii Mari — Satul Mare, ultimele mari orașe românești, pentru care lupta a început.

Pretutindeni, în afară de numeroșii prizonieri capturați, sunt întâlnite elemente răzlețe din resturile marilor unități inamice — în special maghiare.

In ZONA CAREII MARI — SATUL MARE. unitățile noastre de infanterie, cavalerie și munte, desvoltând acțiunile ofensive spre spre N. și N. E. în direcțiunile Careii Mari și Satul Mare în legătură la dreapta cu puternicile forțe aliate ruse cari înaintează spre Satul Mare dinspre Est — au înfrânt peste tot rezistențele succesive inamice, au pătruns adânc în terenul accidentat și păduros dominat de munții Făget, eliberând alte localități printre care: Camăr, Carasteleac. Lampirt, Sarmașag, și Sighetul Silvaniei — în zona Careii Mari — și Corni, Cuta, Socond, Stremț, Odești, Băița și Poiana Codrului in zona Satul Mare.

Inaintarea continuă pe întreg frontul, împingând cu vigoare forțe germano-maghiare spre ultima porțiune din frontiera de N. V. a Ardealului românesc.

In ZONA ORADEA-DEBREȚIN, alte mari unități române de infanterie, cavalerie și munte în cooperare cu puternice forțe ruse pătrund — sdrobind rezisten'ele inamice — spre Debrețin de care se găsesc numai la 4 km. — lupta pentru cucerirea lui fiind pe cale să înceapă.

IN UNGARIA, în timp ce luptele din zona Szolnok continuă cu intensitate nemicșorată, trupele române de infanterie și cavalerie trecute la Vest de Tisa între Szongrad și Seghedin, desvoltând cu hotărîre acțiunile ofensive. au unit capetele de pod din zonele Vest Szentos și Vest Mindszent într'unul singur — reușind în legătură cu forțele ruse lărgirea lui până în imediata apropiere a C. F. Budapesta-Seghedin.

—x◆x—

Laval a fost condamnat la moarte

Paris, 20 (Rador). — Postul de radio francez a anunțat că d. Pierre Laval, a fost condamnat la moarte în contumacie, de tribunalul din Marsilia. El este acuzat de înțelegere cu inamicul.

D. Jean Gaillard Bourragers, fostul director al ziarului „**Petit Marseillais**" a primit aceeași sentință pentru aceeași vină.

Arhipelagul Filipinelor redevine baza navală a forțelor aliate
Declarațiile făcute presei la Casa Albă

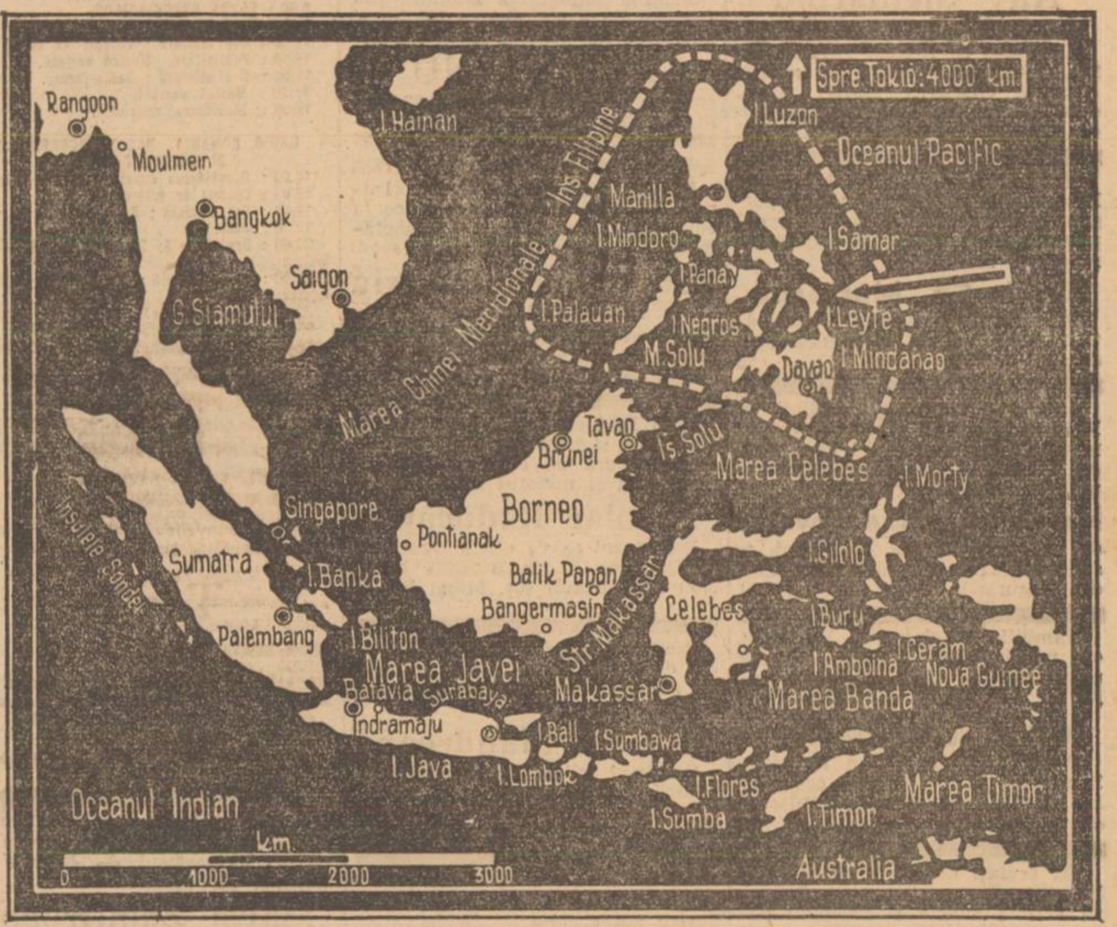

Washington, 20 (Rador). — Iată textul complet al declarațiilor făcute reprezentanților presei la Casa Albă:

Azi dimineață, trupele americane au debarcat pe insula Leyte din Filipine.

Forțele de invazie de sub comanda generalului Mac Arthur, sunt sprijinite de cea mai mare concentrare de forțe navale și aeriene, masate în Oceanul Pacific.

Am debarcat în Filipine pentru a împlini promisiunea ce am făcut-o acum 2 ani, când ultimele trupe americane s'au predat după 5 luni și 25 de zile de rezistență dârză împotriva puterii inamice mult superioare [illegible]. Am promis că ne vom înapoia și ne-am înapoiat.

Nu am uitat niciodată curajul oamenilor noștri la Bataan și Corregidor.

Leyte este o nouă verigă în lanțul lung pe care oamenii lui Mac Arthur l-au realizat timp de 2 ani.

Am promis poporului Filipinelor că libertatea lor va fi recâștigată și că independența le va fi restabilită și apărată. Indeplinim acum această promsiune.

Când vom termina îndepărtarea japonezilor din insule, Filipinele vor fi o republică independentă.

Suntem bucuroși că ne găsim din nou în Filipine, dar nu avem de gând să ne oprim aici. Leyte este numai un popas în drumul către Japonia. Mai sunt 700 de mile până la Formosa și 850 de mile până în China.

De pe baza noastră nouă, ne vom pregăti asaltul. Atacurile noastre din ultima săptămână au fost distrugătoare, dar de acum înainte vom da lovituri și mai sdrobitoare Japoniei. Am învățat aceasta în lupta cu Japonia. Am crezut această țară și am tratat-o cu decența datorită unui vecin civilizat; am fost însă trădați mârșav. Prețul lecției a fost mare. Acum îi vom da noi Japoniei o lecție. Avem și voința și putința de a face Japonia să vadă prețul trădării și prețul furtului dela vecin. Cu sprijinul statornic al aliaților noștri, îi vom da Japoniei această lecție, în așa fel ca să n'o mai uite niciodată. Vom elibera popoare robite. Vom restabili țări și vom da pământurile posesorilor lor de drept.

Vom gâtui pentru totdeauna dragonul militarismului japonez.

UN DEMERS AL GUVERNULUI ROMÂN LA BUDAPESTA
Măsuri de represalii impotriva maghiarilor din țară pentru nejustificata deținere a intelectualilor români
COMUNICAT

Ministerul afacerilor străine român a rugat guvernul elvețian, ca reprezentant al intereselor române în Ungaria, să transmită următoarea comunicare guvernului ungar:

„In comunicarea transmisă de postul de radio Budapesta, guvernul ungar a recunoscut că profesorul Emil Hațieganu și avocatul Aurel Socol din Cluj, se găsesc cu domiciliul forțat la reședința Episcopiei din Györ.

In fața acestui fapt nejustificat, guvernul român, cu toate că dispoziții au fost date pentru ca celelalte personalități de origină etnică ungară reținute temporar de autoritățile române să se poată întoarce la domiciliile lor, a dispus internarea următoarelor patru persoane de origină etnică ungară:

— Contele Valentin Bethlen,
— D. Dr. Elemer Jakabffy, din Lugoj,
— Avocatul Dr. Szelle Bela din Brașov, și
— D. Eugen Müller senior din Aiud.

Guvernul român este dispus să ordone punerea în libertate a celor patru persoane susmenționate, de îndată ce va primi confirmarea că profesorul Emil Hațieganu și avocatul Aurel Socol au fost puși în libertate și că li s'a dat autorizația de a se stabili la locul liber ales de ei".

LEGEA CHIRIILOR

Suveranul a primit eri pe d. D. D. Negel, ministrul agriculturii și ad-interim la departamentul justiției, care I-a supus spre semnare decretul-lege pentru reglementarea unor raporturi dintre proprietari și chiriași.

Noua lege urmează să apară în Monitorul Oficial.

CONSILIUL DE MINIȘTRI DE ERI

Consiliul de miniștri s'a intrunit eri la ora 11 dim. sub președinția d-lui general de corp de armată adjutant C. Sănătescu.

In afară de titularii departamentelor au participat și d-nii miniștri de stat Iuliu Maniu și Const. I. C. Brătianu.

Consiliul a luat act cu satisfacție de raportul făcut de d. general Racoviță, ministrul apărării naționale asupra succesului armatelor noastre, care luptă împreună cu armata roșie pentru eliberarea Ardealului.

Consiliul a examinat apoi pe articole proiectul de lege privitor la abrogarea legilor de trecerea în patrimoniul Statului a unor bunuri aparținând evreilor și pentru lichidarea patrimoniului C. N. R.

Consiliul a luat sfârșit la ora 1 jum.

VEDERI DIN CLUJ

Piața Unirii

ECONOMII IN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ

Indicațiile date de guvern tuturor departamentelor, pe baza hotărîrii de a se revizui toate capitolele cheltuelilor nemenținându-se decât cele strict necesare, nu mai reprezintă. ca pe vremuri, un deziderat a cărui realizare se tot amâna din an în an, ci o necesitate absolută, categorică, o problemă de viață impusă de situația grea pe care o cunoaștem cu toții.

Sub regimul trecut am încercat în zeci de rânduri să atragem atenția asupra dezastroaselor consecințe ale risipei și prodigalității scandaloase practicate pe o scară întinsă la mai toate departamentele; citam cifre și date precise reproduse după „Monitorul Oficial" dar cenzura depe vremuri considera sedițios chiar cuvântul „economii" astfel că articolele noastre în care se reflecta îngrijorarea clar-văzătorilor, nu erau îngăduite să apară.

Statul trebue să dea exemplul echilibrului în ce privește raportul dintre venituri și cheltueli. Dar cum capitolul veniturilor fiscului nu poate fi sporit, trebuind să intensificăm cu orice chip producția — calea sigură a satisfacerii justelor revendicări sociale — atenția cârmuitorilor trebue să se îndrepte spre comprimarea radicală a cheltuelilor.

Chiar de acum ministerul de finanțe a hotărît blocarea creditelor bugetare rămase la dispoziția diferitelor departamente. Pe viitor nu se vor aproba decât sumele necesare continuării activității instituției respective.

S'au dat departamentelor precizări în ce privește comprimările cari trebuesc neapărat făcute, atât la capitolul referitor la cuantumul salariaților cât și la cel referitor la materiale.

Sunt mari posibilități de economie fără să se aducă vreo atingere nici bunului mers al treburilor publice, nici drepturilor funcționarilor de carieră, care și-au văzut cinstit și conștiincios de misiunea lor.

Dar aplicarea practică, pe teren, a dispozițiilor superioare în legătură cu economiile trebue făcută fără întârziere, cu convingerea precisă că fără această măsură nu putem face față grelelor împrejurări de azi și nu putem satisface cerințele urgente ale reconstrucției și refacerii ori celei impuse de sporirea producției care asigură posibilitățile de muncă și de câștig ale mulțimii.

Fără amânare și fără ezitare trebue să se purceadă imediat la înlăturarea tuturor cheltuelilor inutile — totalul lor reprezintă o cifră impresionantă — în diversele ramuri ale aparatului de stat, administrații comunale, județene, regii autonome, etc., etc.

Viitoarea așezare monetară a lumii
Rezoluțiunile conferinței dela Bretton Woods

de **VICTOR V. BĂDULESCU**

V
Inlăturarea restricțiunilor in schimburile internaționale

Constitue al treilea punct al programului de cercetare al rezoluțiunilor dela Bretton Woods, ce am adoptat în articolul nostru din 27 Septembrie crt.

Reducerea treptată a restricțiunilor foarte însemnate ce stăpânesc schimburile internaționale, azi, constitue o reacțiune firească la îngrădirile tot mai grave pe care le-au suferit comerțul și schimburile internaționale în ultimii cincisprezece ani, ca urmare a dificultăților create mai întâi de criza din 1931, apoi de consecințele politicii de autarhie dusă, în deosebi de statele totalitare, și a economiei dirijate practicate în timpul din urmă atât de aceste State, cât și de celelalte.

Și în acest punct, ca și în cele două examinate în articolele precedente, preocuparea nu este nouă. Restrângerea restricțiunilor și întoarcerea treptată către libertatea schimburilor internaționale a făcut obiectul acțiunii constante a Societății Națiunilor, exprimată, în deosebi, prin lucrările Comitetului Economic al acesteia și a unei serii de conferințe și încercări internaționale care au avut loc între 1922 și 1938. Conferințele dela Genua (1922), Geneva (1927), Londra (1933), recomandările sau proectele Comitetului Economic al Societății Națiunilor (1935, 1936 și 1937). „Declarațiunea tripartită" (1937), conferința materiilor prime (1936-1937), în sfârșit, în preajma războiului actual, raportul Van Zeeland (1938) sunt momentele principale ale acestei acțiuni.

Este firesc ca aceea ce n'au putut realiza, eri, atâtea încercări de acțiune internațională timp de peste cincisprezece ani, nu vor putea înfăptui mâine, conducătorii „Fondului" pretutindeni și dintr'odată, chiar dacă, cum nădăjduim, suferințele grele pricinuite de războiul actual vor face să apară, cu mai multă putere ca altădată, deșertăciunea agresiunii și necesitatea unei colaborări pacinice și înțelegătoare între popoare.

Rezoluțiunile dela Bretton Woods nu prevăd, deci, în ce privește comerțul internațional, reducerea imediată a protecționismului vamal care a atins, în ultimii zece ani, înălțimi pe care nu le-am fi crezut posibile altădată. Ele prevăd, însă, o reducere a unora din restricțiunile de azi: prohibițiuni, contingente, înlăturarea măsurilor de discriminare, descătușarea treptată a schimburilor comerciale.

In materie monetară, de asemenea aceste rezoluțiuni nu impun suprimarea integrală a controlului devizelor și restabilirea imediată a libertății mișcărilor de capital. Ele prevăd, însă, libertatea sau cel puțin ușurarea imediată a plăților izvorînd din

(Continuare in pag. 2-a)

Biletele de bancă nu vor fi stampilate

Ministerul finanțelor desminte în mod categoric toate svonurile cu privire la ștampilarea biletelor de bancă, și altele asemănătoare.

Aceste svonuri condamnabile, sunt răspândite de răuvoitori sau de interesați.

Ofensiva sovietică în Prusia Orientală devine din ce în ce mai violentă

Londra, 20 (Rador). — **Agenția germană „Transocean" spune că dubla ofensivă a armatei roșii împotriva Prusiei Orientale devine din ce în ce mai violentă. Luptele se dau la sud de Aebenrode.**

Agenția „Reuter" adaugă că aceasta înseamnă că forțele sovietice au înaintat circa 10 km. spre vest de Eydkau, pe linia care duce spre Insterburg.

◆

Londra, 20 (Rador). — **Agenția germană de știri anunță că forțele sovietice au făcut o nouă străpungere în frontul german dela Romintener Heide în Prusia Orientală.**

◆

Londra, 20 (Rador). — **Informații din Berlin arată că germanii au trebuit să părăsească din nou teren în fața rușilor, pe fronturile din Ungaria și Prusia Orientală.**

De o săptămână întreagă se dă o violentă bătălie de tancuri la sud de Debrețin, iar acum orașul însuși a fost evacuat de naziști, după ce rușii își croiseră drum în el cucerind străzile una după alta, casă cu casă.

In ce privește înaintarea rușilor în sudul Prusiei Orientale, comentatorul militar german von Hammer a declarat că aici lupta se apropie de punctul culminant și a mărturisit că rușii, înaintând dinspre nord, au străpuns apărarea germană la Rominten, la 30 km. sud-vest de orașul Kkdtkuhnen, situat aproape de frontieră în Prusia Orientală și cucerit ieri de ruși.

Mareșalul Stalin anunță eliberarea completă a Belgradului și ocuparea Debreținului

Moscova, 20 (Radio). — **Două ordine de zi ale mareșalului Stalin anunță eliberarea completă a Belgradului, precum și ocuparea de trupele sovieticc a importantului nod de cale ferată și oraș industrial ungar, Debrețin.**

ORAȘUL AACHEN
IN INTREGIME OCUPAT DE ALIAȚI

Londra, 20 (Radio). — **Postul de radio Londra anunță ocuparea completă a orașului Aachen de trupele aliate.**

Aliații au făcut până acum 10.000 de prizonieri în spațiul Aachen.